

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

હરિયાણા સ્ટેટ ઇલેક્ટ્રોનિક્સ ડેવલપમેન્ટ કોર્પોરેશન લિમિટેડ

વિરુદ્ધ

મમ્ની

૨ મે, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. બી. સિંહા અને ન્યાયમૂર્તિ શ્રી પી. કે.

બાલાસુબ્રમણ્યન]

ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ – કલમ ૨ (ઓ. ઓ.) (બી. બી.)-નિયમન – ચોક્કસ સમયગાળા માટે નિયુક્ત કામચલાઉ કર્મચારી – તે સમયગાળાની સમાપ્તિ પછી ૧-૨ દિવસના અંતરાલ પછી ફરીથી નિમણૂક – રાખવામાં આવ્યું, નોકરીદાતા દ્વારા આવા પગલાં લેવાનો હેતુ કાયદાના હેતુને

નિષ્ફળ બનાવવાનો હતો - કલમ ૨ (ઓ. ઓ.) (બી. બી.) આકર્ષિત કરતું નથી - હકીકતો પર, કર્મચારીને ૧૪ વર્ષ પહેલાં નોકરીમાંથી કાઢી મૂકવામાં આવી હતી, તેથી તેની સેવાઓ નિયમિત કરી શકાતી નથી - તેથી, રૂ.૫૦૦૦ રૂપિયાનું વળતર આપવામાં આવ્યું -

શ્રમ કાયદા-વળતર.

પ્રતિવાદીની નિમણૂક શરૂઆતમાં નિશ્ચિત સમયગાળા માટે કામચલાઉ ધોરણે કરવામાં આવી હતી.નિશ્ચિત સમયગાળાની સમાપ્તિ પર, ૧-૨ દિવસનું અંતર છોડ્યા પછી દરેક વખતે સમાન સમયગાળા માટે તેમની ફરીથી નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.તેઓ થોડા દિવસો માટે કામથી ગેરહાજર રહ્યા હતા અને તેમની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.તેમણે ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉઠાવ્યો હતો.દરમિયાન, અપીલકર્તા-નિગમે આ પદ માટે જાહેરાત બહાર પાડી હતી પરંતુ તેણે અરજી કરી નહોતી.

શ્રમ અદાલતને જાણવા મળ્યું કે નોકરીદાતાએ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૨એસએફ હેઠળ નિર્ધારિત શરતોનું પાલન કર્યું ન હતું, તેથી તે પાછળના વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત થવા માટે હકદાર હતી.વ્યથિત થઈને અપીલકર્તાએ હાઈકોર્ટમાં રિટ અરજી દાખલ કરી હતી જે ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

આ અદાલતમાં અપીલમાં, અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે નિમણૂક "નિશ્ચિત સમયગાળા માટે કરવામાં આવી હતી તેથી પ્રતિવાદીની સેવાઓને નિયમિત કરી શકાતી નથી.

વળતરની ચુકવણીનો નિર્દેશ આપીને વિવાદિત આદેશમાં ફેરફાર કરીને, કોર્ટે

ઠરાવેલ કે:૧.૧.પ્રતિવાદીની સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી અને એક કે બે દિવસના અંતરાલ પછી તેણીને ફરીથી નિયુક્ત કરવામાં આવી હતી.અપીલકર્તા દ્વારા ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૨ (ઓ. ઓ.) (બી. બી.) ના ઉદ્દેશ્યને નિષ્ફળ બનાવવાના દષ્ટિકોણથી આવી કાર્યવાહી હાથ ધરવામાં આવી હતી, તેથી તે આકર્ષાય નહીં.

[૬૪૨-સી]

૧.૨.પ્રતિવાદીની સેવાઓ વર્ષ ૧૯૯૨માં સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.જો તેણીને કામચલાઉ ધોરણે તેણીની સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે તો પણ તેણીની સેવાઓ નિયમિત કરી શકાતી નથી.[૬૪૨-ડી-ઈ]

સચિવ, કાર્પાટક રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ ઉમા દેવી અને અન્યો,
(૨૦૦૬) ૪ સ્કેલ ૧૯૭ પર આધાર રાખ્યો હતો.

૧.૩.આ કેસના વિશિષ્ટ તથ્યો અને સંજોગોમાં, જો પાછળના વેતન સાથે પુનઃસ્થાપનની જગ્યાએ, વળતર તરીકે એક સામટી રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે તો ન્યાયના હિતોને નુકસાન થશે.આ આદેશ એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને પસાર કરવામાં આવી રહ્યો છે કે પ્રતિવાદીએ ૧૯૯૨ થી કામ કર્યું નથી.તે જે પદ પર કામ કરી રહી હશે તે પણ ભરવામાં આવ્યું હોવું જોઈએ.તે સંપૂર્ણપણે અસંભવિત છે કે તે દરમિયાન પ્રતિવાદી બીજે ક્યાંય કામ કરતો ન હતો, કારણ કે પ્રતિવાદીએ તે કામ કરતી ન હતી તે બતાવવા માટે કોઈ સામગ્રી રેકૉર્ડ પર મૂકી ન હતી.[૬૪૨-એફ-૭]

૨. પૂર્ણ વેતન સાથે પુનઃસ્થાપનની રાહત આપમેળે આપવાની નથી.દરેક કેસને તેની પોતાની યોગ્યતા પર વિચાર કરવો જોઈએ.[૬૪૨-એચ]

હરિયાણા રાજ્ય કૃષિ માર્કેટિંગ બોર્ડ વિરુદ્ધ સુભાષ ચંદ અને અન્ય,
[૨૦૦૬] ૨ એસસીસી ૭૯૪, પર આધાર રાખ્યો.

યુપી સ્ટેટ બ્રાસવેર કોર્પોરેશન લિમિટેડ અને એનઆર વિરુદ્ધ ઉદય નારાયણ પાંડે, જેટી (૨૦૦૫) ૧૦ એસસી ૩૪૪ અને નગર મહાપાલિકા (હવે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન) વિરુદ્ધ યુપી રાજ્ય. અને અન્ય સિવિલ અપીલ (૨૦૦૬)@ એસ.એલ.પી. (સી) નં. ૨૩૭૩૨/૨૦૦૪, જેનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

૩. પ્રતિવાદીને પરત પગાર સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાના આદેશને બદલે
રૂ. ૨૫,૦૦૦/- ની રકમ ચૂકવીને વળતર આપવામાં આવશે.[કચ્પ-બી]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડિક્શન:સિવિલ અપીલ નંબર ૨૪૧૦/૨૦૦૬.

ચંદીગઢ ખાતે પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના ૦૮/૦૩/૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી, સી. ડબલ્યુ. પી. નંબર ૨૪૬૪/૨૦૦૪.

અપીલકર્તા માટે અરવિંદ નાયર અને કવિતા વાડિયા.

પ્રતિવાદી માટે રણબીર સિંહ ચાદવ, એલ. ડી. શર્મા અને એસ. આનંદ
કૃષ્ણ રાજ.

અદાલતનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એસ. બી. સિંઘા. પરવાનગી આપવામાં આવી છે.

અહીં પ્રતિવાદીની શરૂઆતમાં જુનિયર ટેકનિશિયન (ઇલેક્ટ્રોનિક્સ) ના પદ પર ૮૯ દિવસના સમયગાળા માટે ૩૧/૧૦/૧૯૯૦ પર અથવા તેની આસપાસ કામચલાઉ ધોરણે નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.તેણીને આપવામાં આવેલી નિમણૂકની ઓફરના સંદર્ભમાં, તેણીને તેમાં નિયુક્ત કરવામાં આવી હતી.આ પદ સંપૂર્ણપણે કામચલાઉ હતું અને તેમની સેવાઓ કોઈ કારણ અથવા નોટિસ આપ્યા વિના સમાપ્ત કરવા માટે જવાબદાર હતી.તે સ્પષ્ટ રીતે જણાવવામાં આવ્યું હતું કે પ્રતિવાદીએ કામચલાઉ ધોરણે અપીલકર્તા-નિગમ સાથે કામ કર્યું હોય તેવી નિયમિત નિમણૂક માટે તેનો કોઈ દાવો રહેશે નહીં.તેમની સેવાઓ સમયાંતરે લંબાવવામાં આવતી હતી.નિમણૂકની દરેક દરખાસ્તમાં, નિર્વિવાદપણે, સમાન નિયમો અને શરતો નક્કી કરવામાં આવી હતી.આવી નિમણૂકોની વિગતો નીચે મુજબ છે:

"ક્રમાંક	સમયગાળો	કામકાજના દિવસો
૧	૧૩/૦૨/૧૯૯૧-૧૨/૦૫/૧૯૯૧	૮૯
૨	૧૪/૦૫/૧૯૯૧-૧૦/૦૮/૧૯૯૧	૮૯

૩	૧૩/૦૮/૧૯૯૧-૦૯/૧૧/૧૯૯૧	૮૯
૪	૧૧/૧૧/૧૯૯૧-૦૭/૦૨/૧૯૯૨	૮૯"

તે વિવાદમાં નથી કે તે ૨૦મી જાન્યુઆરી, ૧૯૯૨ અને ૭મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૯૨ દરમિયાન ૧૯ દિવસ માટે અને ૧૭/૦૩/૧૯૯૨ થી ૨૭/૦૩/૧૯૯૨ સમયગાળા દરમિયાન ૧૧ દિવસના સમયગાળા માટે પણ ગેરહાજર રહી હતી.તેમની સેવાઓ ૦૭/૦૮/૧૯૯૨ પર સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.તેમણે એક ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉઠાવ્યો, જેના પર પંજાબ રાજ્યએ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૧૦ (૧) (સી) હેઠળ પોતાની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને આ વિવાદને શ્રમ અદાલતના ચુકાદા માટે મોકલ્યો.આ દરમિયાન, અપીલકર્તા નિગમે જુનિયર ટેકનિશિયનની ઉપરોક્ત જગ્યા સહિત નિયમિત ધોરણે કેટલીક જગ્યાઓ ભરવા માટે જાહેરાત બહાર પાડી છે.જોકે, પ્રતિવાદીએ ઉપરોક્ત જાહેરાત અનુસાર અરજી કરી ન હતી.

શ્રમ અદાલત સમક્ષ, અપીલકર્તાએ અહીં દલીલ રજૂ કરી છે કે પ્રતિવાદીની નિમણૂક ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૨(ઓ. ઓ.) (બી. બી.) હેઠળ કલ્પના કરાયેલી તદર્થ પ્રકૃતિની અને વધુમાં કરારના આધારે હોવાથી, તેમની સેવાઓ તેના સંદર્ભમાં સમાપ્ત થવાને પાત્ર

હતી.૨૧/૦૫/૨૦૦૩ ના રોજ વાંધાજનક ચુકાદાને કારણે, શ્રમ અદાલતે પ્રતિવાદીને તેના પગાર સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો કારણ કે તેણીએ તેની સેવાઓ સમાપ્ત થયાના તરત પહેલાના બાર મહિનાના સમયગાળા દરમિયાન ૨૪૦ દિવસ કામ પૂર્ણ કર્યું હતું અને ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૨૫(એફ) હેઠળ નિર્ધારિત શરતોનું અપીલકર્તા દ્વારા પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું.

અહીં અપીલકર્તા-નિગમે ઉપરોક્ત ચુકાદાથી વ્યથિત થઈને પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટ સમક્ષ રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જેને ડબલ્યુપી (સી) નંબર ૨૪૬૪/૨૦૦૪ તરીકે ક્રમાંકિત કરવામાં આવી હતી.વિવાદિત ચુકાદાને કારણે, ઉપરોક્ત રિટ પિટિશન રદ કરવામાં આવી છે.

અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી અરવિંદ નર્યરે રજૂઆત કરી હતી કે આ અદાલતના ચુકાદાઓના પ્રકાશમાં પ્રતિવાદીની સેવાઓને નિયમિત કરવાનો નિર્દેશ આપી શકાયો ન હોત અને વધુમાં તેમની નિમણૂક ૮૯ દિવસના નિશ્ચિત સમયગાળા માટે કરવામાં આવી હતી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, વિવાદિત ચુકાદાને ટકાવી રાખી શકાતો નથી.

બીજી તરફ પ્રતિવાદી વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રણવીર સિંહ ચાદવે વિનંતી કરી હતી કે પ્રતિવાદીએ તેની સમાપ્તિની તારીખ પહેલાના બાર મહિનાના સમયગાળાની અંદર ૨૪૦ દિવસની સેવા પૂર્ણ કરી લીધી છે અને ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૨૫-એફમાં જોગવાઈ મુજબ કોઈ વળતર ચૂકવવામાં આવ્યું નથી તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને; શ્રમ અદાલત અને પરિણામે ઉચ્ચ અદાલતે તેને સંપૂર્ણ વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાનો યોગ્ય નિર્દેશ આપ્યો છે.

ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૨ (ઓ. ઓ.) (બી. બી.)
નીચે મુજબ વાંચે છે:-

"નોકરીદાતા અને સંબંધિત કામદાર વચ્ચેના રોજગાર કરારને સમાપ્ત ન થવાના પરિણામે કામદારની સેવાની સમાપ્તિ, તેની સમાપ્તિ પર અથવા તેમાં સમાવિષ્ટ તે વતી કોઈ શરત હેઠળ આવા કરારને સમાપ્ત કરવામાં આવે છે."

પ્રતિવાદીની સમયાંતરે નિમણૂક કરવામાં આવતી હતી.તેમની સેવાઓ નિયમિત ધોરણે ૮૯ દિવસની સમાપ્તિ પર સમાપ્ત કરવામાં આવતી હતી.જો કે,

એવું નોંધવામાં આવે છે કે દરેક કાર્યકાળ પૂર્ણ થયા પછી એક કે બે દિવસના અંતરાલ પછી તેમની નિમણૂક કરવામાં આવતી હતી. અપીલકર્તાની આવી કાર્યવાહીને પ્રામાણિક ન કહી શકાય. ઉચ્ચ અદાલતે અહીં અપીલકર્તા વતી ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલને નકારી કાઢી હતી અને કહ્યું હતું કે:

"વ્યવસ્થાપન દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી ઉપરોક્ત દલીલને સ્વીકારવી અમારા માટે શક્ય નથી કારણ કે વાસ્તવિક સ્થિતિ, જેનો વિવાદ થયો નથી, તે દર્શાવે છે કે પ્રતિવાદી-કામદારને વારંવાર ૮૯ દિવસના ધોરણે રોકાયેલા હતા." તેથી, એ સ્પષ્ટ છે કે મેનેજમેન્ટનો હેતુ પ્રતિવાદી કામદારને ચોક્કસ સમયગાળા માટે કામ પર રાખવાનો નહોતો, જેમ કે આરોપ છે, પરંતુ કાયદાની કલમ ૨૫-F હેઠળ તેના માટે ઉપલબ્ધ અધિકારોને નષ્ટ કરવાનો હતો. અરજદાર મેનેજમેન્ટ દ્વારા કાલ્પનિક વિરામ પછી વારંવાર કામદારને કામ પર રાખવાની ઉપરોક્ત પ્રથા સ્પષ્ટપણે અન્યાયી મજૂર પ્રથાના દાયરામાં આવે છે.

એક હકીકત જાણવા મળી હતી કે તેમની સેવાઓ નિયમિત ધોરણે સમાપ્ત કરવામાં આવતી હતી પરંતુ એક કે બે દિવસના અંતરાલ પછી તેમની ફરીથી

નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.આ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને, શ્રમ અદાલત અથવા ઉચ્ચ અદાલતે કોઈ ગેરકાયદેસર કૃત્ય કર્યું હોવાનું ન કહી શકાય.

આ કિસ્સામાં પ્રતિવાદીની સેવાઓ નિયમિત ધોરણે સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી અને એક કે બે દિવસના અંતરાલ પછી તેણીની ફરીથી નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.અધિનિયમના ઉદ્દેશ્યને નિષ્ફળ બનાવવાના દષ્ટિકોણથી અપીલકર્તા દ્વારા આવી કાર્યવાહી અપનાવવામાં આવી હતી. તેથી, ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, ૧૯૪૭ની કલમ ૨ (ઓ. ઓ.) (બી. બી.) તાત્કાલિક કેસમાં આકર્ષાય નહીં.

જો કે, નિર્વિવાદપણે, પ્રતિવાદીની નિમણૂક કામચલાઉ ધોરણે કરવામાં આવી હતી.તેણીએ જુનિયર ટેકનિશિયનનું પદ સંભાળવા માટે લાયક હોવા છતાં, જ્યારે ઉપરોક્ત પદ ભરવા માટે જાહેરાત જારી કરવામાં આવી હતી, ત્યારે તેણે તેના માટે અરજી કરી નહોતી.પ્રતિવાદીની સેવાઓ વર્ષ ૧૯૯૨માં સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી.જો તેણીને કામચલાઉ ધોરણે તેમની સેવામાં પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે તો પણ, સચિવ, કર્ણાટક રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ ઉમા દેવી અને અન્યો, [૨૦૦૬ (૪) સ્કેલ ૧૯૭] માં આ અદાલતના તાજેતરના બંધારણીય ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને તેમની સેવાઓને નિયમિત કરી શકાતી નથી.વધુમાં, તેણીએ ૨૦/૦૧/૧૯૯૨ થી

૭/૦૨/૧૯૯૨ સુધીના ૧૯ દિવસના સમયગાળા માટે અને ૧૭/૦૨/૧૯૯૨ થી ૨૭/૦૨/૧૯૯૨ સુધીના ૧૧ દિવસના સમયગાળા માટે પોતાને ગેરહાજર રાખી હતી.

તેથી, અમારો મત છે કે આ કેસના વિશિષ્ટ તથ્યો અને સંજોગોમાં, જો વળતર તરીકે એક સાથે રકમ ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે તો ન્યાયના હિતોને નુકસાન થશે.આ આદેશ એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને પસાર કરવામાં આવી રહ્યો છે કે પ્રતિવાદીએ ૧૯૯૨ થી કામ કર્યું નથી.તે જે પદ પર કામ કરી રહી હશે તે પણ ભરવામાં આવ્યું હોવું જોઈએ.

તે સંપૂર્ણપણે અસંભવિત છે કે તે દરમિયાન પ્રતિવાદી બીજે ક્યાંય કામ કરતો ન હતો, કારણ કે પ્રતિવાદીએ તે કામ કરતી ન હતી તે બતાવવા માટે કોઈ સામગ્રી રેકૉર્ડ પર મૂકી ન હતી.

આ અદાલતે સંખ્યાબંધ નિર્ણયોમાં સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું છે કે પૂર્ણ વેતન સાથે પુનઃસ્થાપનની રાહત આપમેળે આપવામાં આવશે નહીં.દરેક કેસને તેની પોતાની યોગ્યતા પર વિચાર કરવો જોઈએ.

યુ. પી. સ્ટેટ બ્રાસવેર કોર્પોરેશન લિમિટેડ અને અન્ય વિરુદ્ધ ઉદય નારાયણ પાંડે [જે. ટી. ૨૦૦૫ (૧૦) એસ. સી. ૩૪૪] માં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:-

"સિવિલ પ્રોસિજર કોડનો આદેશ VII, નિયમ ૭ અદાલતને આપેલ પરિસ્થિતિમાં રાહત આપવાની સત્તા પ્રદાન કરે છે. સિવિલ પ્રોસિજર કોડની જોગવાઈઓ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ હેઠળની કાર્યવાહી પર લાગુ પડે છે. ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૧૧-એ શ્રમ અદાલત, ટ્રિબ્યુનલ અને રાષ્ટ્રીય ટ્રિબ્યુનલને કામદારોને છૂટા કરવા અથવા બરતરફ કરવાના કિસ્સામાં યોગ્ય રાહત આપવા માટે સત્તા આપે છે.

તે વધુ અભિપ્રાય આપવામાં આવ્યો હતો:

"ઔદ્યોગિક અદાલતોએ વ્યવસ્થાપન અને કામદારો વચ્ચેના વિવાદો પર ચુકાદો આપતી વખતે, આવા નિર્ણયો લેવા જોઈએ જે કાયદો હાંસલ કરવા માંગે છે તે હેતુ સાથે સુસંગત હશે. જ્યારે ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ હેઠળ ન્યાય એ જ ચર્ચાનો વિષય છે, ત્યારે ઉચ્ચ અદાલતો દ્વારા તેમને ચાંત્રિક રીતે કાર્ય કરવા માટે કાયદાના ઠંડા અક્ષરનો ઉપયોગ કરવા માટે મજબૂર

કરવું સંપૂર્ણપણે અયોગ્ય હશે.ન્યાયની રજૂઆત તેના કાર્યક્ષેત્રમાં વ્યક્તિને તે આપવાનો સમાવેશ કરશે જે તેનું હક છે અને તે નહીં જે તેને કાયદામાં આપી શકાય.

કોઈ વ્યક્તિ ફક્ત એટલા માટે કંઈક મેળવવાનો હકદાર નથી કારણ કે તે કાયદેસર હશે.જો તે સિદ્ધાંત લાગુ કરવામાં આવે, તો ઔદ્યોગિક અદાલતના કાર્યો તેનું મોટાભાગનું મહત્વ ગુમાવશે.

પ્રવર્તમાન બજાર અર્થતંત્ર, વૈશ્વિકીકરણ, ખાનગીકરણ અને આઉટસોર્સિંગને પગલે સરકારના નીતિગત નિર્ણયોમાં થયેલા ફેરફારોને ધ્યાનમાં રાખીને આ અદાલતના અનુગામી નિર્ણયો દ્વારા લાવવામાં આવેલા ફેરફારો સ્પષ્ટ છે.

હિન્દુસ્તાન મોટર્સ લિમિટેડ વિરુદ્ધ તપન કુમાર ભટ્ટાચાર્ય એન્ડ અનધર કેસમાં, આ અદાલતે રાજ કુમાર (ઉપરોક્ત) અને હિન્દુસ્તાન ટિન વર્ક્સ (ઉપરોક્ત) ની નોંધ લીધી હતી પરંતુ ચુકાદો આપ્યો હતો:

"પહેલેથી જ નોંધ્યું છે તેમ, શ્રમ અદાલત દ્વારા વેતન પરત કરવાના પ્રશ્ન પર કોઈ વિચાર કરવામાં આવ્યો ન હતો.આ લાંબા સમયગાળા દરમિયાન પ્રતિવાદીને અન્યત્ર નોકરી

આપવામાં આવી હતી કે કેમ તે પાસા પર કોઈ દલીલ અથવા પુરાવા નહોતા.આ અંતર પર નવેસરથી વિચારણા માટે શ્રમ અદાલત અથવા ઉચ્ચ અદાલતને આ બાબત મોકલવાને બદલે, અમને લાગે છે કે પાછળના વેતનની ચૂકવણીને લગતા મુદ્દાનું આખરે સમાધાન થવું જોઈએ.વેતન પરત કરવાના મામલે ઉપર ઉલ્લેખિત અવલોકનોના પ્રકાશમાં સમગ્ર બાબતની વિચારણા કરતાં, અમારો મત છે કે લાંબા સમયથી ચાલતા મુકદ્દમાના ફેરફારો સહિત આ ચોક્કસ કેસના તથ્યોના સંદર્ભમાં, જો પ્રતિવાદીને પુનઃસ્થાપનની તારીખ સુધી પાછલા વેતનના ૫૦% ચૂકવવામાં આવે તો તે ન્યાયના ઉદ્દેશ્યોને પૂર્ણ કરશે.

આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો:

"એમાં કોઈ વિવાદ નથી કે પ્રતિવાદીએ તેમના લેખિત નિવેદનમાં એવી કોઈ દલીલ રજૂ કરી નથી કે તે ઉપરોક્ત સમયગાળા દરમિયાન લાભદાયક રીતે કાર્યરત ન હતો.આ અદાલતના વિવિધ નિર્ણયો દ્વારા હવે એ વાત સારી રીતે સ્થાયી થઈ ગઈ છે કે જોકે અગાઉ આ અદાલતે આગ્રહ કર્યો હતો કે ઉપરોક્ત દલીલ ઉઠાવવી એમ્પ્લોયરનું કામ છે, પરંતુ ભારતીય પુરાવા કાયદાની કલમ ૧૦૬ ની જોગવાઈઓ અથવા

તેના જેવી જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, આવી દલીલ કામદાર દ્વારા ઉઠાવવી જોઈએ.

[હરિયાણા સ્ટેટ એગ્રીક્યુલચરલ માર્કેટિંગ બોર્ડ વિરુદ્ધ સુભાષ ચંદ અને અન્ય (૨૦૦૬) ૨ એસસીસી ૭૯૪] પણ જુઓ.

નગર મહાપાલિકા (હવે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન) વિરુદ્ધ યુપી રાજ્ય અને અન્ય [સિવિલ અપીલ/૨૦૦૬ @ એસ. એલ. પી.) નં. ૨૩૭૩૨/૨૦૦૪] માં, આ તારીખે નિકાલ કરાયેલ, આ અદાલતે ઠરાવ્યું કે:

"નિલાજકર (ઉપરોક્ત) માં, આ અદાલતે સાર્વત્રિક ઉપયોગ ધરાવતો કાયદો ઘડ્યો હોવાનું ન કહી શકાય.તે કેસમાં પણ હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા બેકવેજનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો, જે આદેશને ન્યાયી અને વાજબી ગણવામાં આવ્યો હતો.તેમાં, પ્રશ્ન એ ઉભો થયો કે શું ખરેખર તેમાં અપીલકર્તાઓની નિમણૂક પ્રોજેક્ટ કાર્યમાં કરવામાં આવી હતી.

આ અદાલત દ્વારા આ નિર્ણયને વિવિધ નિર્ણયોમાં અલગ પાડવામાં આવ્યો છે જેમાં એક્ટિવિટી એન્જિનિયર, ઝેડપી એન્જિનિયરિંગ ડિવિઝન અને અન્ય વિરુદ્ધ દિગંબારા રાવ અને

અન્ય [(૨૦૦૪) ૮ એસસીસી ૨૬૨]નો સમાવેશ થાય છે, જે બદલામાં મોટી સંખ્યામાં નિર્ણયોમાં અનુસરવામાં આવ્યો છે.

જોકે, એવો કોઈ વિવાદ ન હોઈ શકે કે ચુપી ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમની કલમ ૬-એન ની જોગવાઈઓનું પાલન કરવામાં આવ્યું નથી.જોકે, અમારો મત છે કે સેવા પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે નિર્દેશ જારી કરવાને બદલે, જો પ્રતિ વ્યક્તિ રૂ. ૩૦,૦૦૦/- નું વળતર ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે તો ન્યાયના હિતોને સમર્થન આપવામાં આવશે.

તે કહેવાની જરૂર નથી કે પ્રતિવાદીઓ હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા વચગાળાના આદેશની દ્રષ્ટિએ વેતન અને અન્ય મહેનતાણાના હકદાર રહેશે, જ્યાં સુધી તેઓ ખરેખર કામ કરે છે.વધુમાં, અમે આશા અને વિશ્વાસ રાખીએ છીએ કે ભવિષ્યની તમામ નિમણૂકોમાં, અપીલકર્તા અધિનિયમ અને નિયમોની જોગવાઈઓનું કડક પાલન કરશે.

સ્થાયી કાનૂની સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, જેમ કે અહીં અગાઉ નોંધવામાં આવ્યું છે, અમે નિર્દેશ આપીને વિવાદિત આદેશમાં ફેરફાર કરીએ છીએ કે પ્રતિવાદીને પાછળના વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાના આદેશના સ્થાને રૂ. ૨૫,૦૦૦/- ની રકમની ચુકવણી દ્વારા વળતર આપવામાં આવશે.

ઉપરોક્ત હદ સુધી અપીલ માન્ય છે.કોઈ ખર્ચ નહીં.

ડીજી

અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.